

Kiss Anna

Milyen a közel főzés?

(Részlet)

VETÜLETEK

*Fenn a jurták világa,
a parasztházak világa
apajogú. (A férfiak helye
van a szent oldalon.)*

De anyajogú világ
a holtak
világa *odalenn*.

KIK VAGYUNK, MI NÉPEK?

Kik hagyták el
Atlantiszt, Ataiszt,
Vértesszőlős odvát, a
Baradla-barlangot,
Velem bronzkori kohóit, a
világ (belül többszintes)
lakóhalmait, a boszniai
piramist, ki formálta
Kis-Ázsia, Jordánia
irdatlan idomú anya-
szobrait, kik hagyták
el a cölöpházak mocsarába esett
tárgyakat, Stonehenge-et,
Alaszka jégkori havába merült
cölöperődjét, a permi, az
ordosi bronzokat, a Selyemút
romvárosait, s a többi
mindenfelé. Kik a
festett kéznyomok
szerte a világon?

Mi köze a kecskeméti
tulajdonjegyek
a kínai, japán
írásjelhez, a közép-ázsiai
pecsételők jeléhez?

A székelyföldinek
egy kazahsztáni nép
zászlójeléhez, ahol a
szaka (szkíta) utódok
ma is élnek?... Mi köze az
Irtis menti hantiknak a
lóhoz? Ahol csak
rénszarvasok vannak.
Jeniszeji férfi-avatások
két legnagyobb titka közül
az egyik: hogy valaha
vöröses-szőkék voltak.
Hogy a kirgizek is.

Az állította, aki
rád szolt a hetvenes
évek legvégén, hogy
mért oroszul beszélsz.
Hakasznak hitt. A
mongolok mongolnak,
a kazahok kazahnak,
a mordvinok mordvinnak.
A legészakibb szibériaiak
is, hogy szép kerek
fejed van, mint nekik!...

Valami baj van
ezzel a mi
finnugor-türk vitánkkal!

MÉLYKÉK ÉS VÖRÖS

... az Élet Ura
vörös rongyokkal, a
Halál Úrnője mélykék
rongyokkal jelölt, magas
rúd-bálványai a minden-indián
temetőben. (*Védelmesők!*)
Idejártak életet, halált

bevádolni, ordítani tőle,
néha napokig, még
ezernyolcszáz-
harmincnyében is.

A félvárosi indián
szokásai rég mások.
De mi változott?

Meteor-kúpból
szól a végtelen anyag:
te az enyém vagy.
S a tükröző
mocsár elborul.
Sötét vulkánjából
az olvadt föld:
enyém vagy.
S megindulnak
alattad a sötét
láva-rögök.

FELJÖN A VIHAR
egy rossz szitából is.

ÉS MEGHALNI BÁRHOL LEHET

MILYEN A KŐVEL FŐZÉS?

Ételárus asztalala a
táncok szünetében,
bölénysült, kagylós, gyöngyös
holmik arrébb. Indián
kertekről eshet szó,
*régi idők főzőkösarairól,
bölénygyomor-kondéraitól.*

Volt ilyen.

Máshol, tavaszi
dombok közt bőrébe
kerül vissza a juh szíve,
mája, feje, húsa, a kövér
faggyús farok, helyben
felhúzott vadhagymák,
füvek – földdel fedik a
gödröt. *Valaki aranyrögöt
lél a lősz-sárga úton,*

*mongol ajándék,
nagylelkű. De hogy
fogadhatnád el?!*

Egyszer mindez majd
illik a bölénysülthöz, a
kukoricaleveshez.

NÉHÁNY DOLGOT ÉN IS
„ELÁSTAM”

Az inuit ABC-t.

Már csak egy szakadt,
nagy, fali változat
volt belőle. Alighogy
kitalálta valaki, az
iskolák áttértek a
latin betűkre. De ha
meggondolják magukat,
nálam van egy példány!
*(ki, ku, ká...
pi, pu, pá... ti, tu, tá...)*

A kézzel írt angol–magyar–izlandi
angol–izlandi–magyar szótáramat.

Arra az esetre, ha az
izlandit és a magyart
beszelnénk a legtöbben a
világon, s ráerőltetnénk a
többi szerencsétlenre,
hadd tudják meg, hol
lakik az Úristen!

Az indián kézjelek angol
nyelvű szótárát.

A cudar vízöntő-termetemet

HOVÁ TŰNT EL A RÉGI NÉPEK
TILTOTT TUDÁSA?

Lappangó s eleven
hagyományba:
mindent túlél.
...

Atlaszokba:
darhan(kovács),
dargan(kovács),
tarhan(kovács),
tárkány(kovács).
Helynevek a *Góbitól* idáig.

...

Közös tudattalanba:
Ha könyvet
találomra forgatsz,
hátról kezd el.
Mint *írástudatlannak*
gondolt elődeid
az *írást*.

...

Templomok falába:
A sárkánykígyó-párt
tején nevelő
madár-istennőt,
a gyerőmonostorit.
Világegységet,
Szkítiából.

Arab kalligráfiákba:
az „*omszki sezserét*”,
kazahsztáni magyarok
családfáját.

...

Emlékezetbe:
Hogy tudnak rólunk,
egy nagy hegy
mögé költöztünk
nyugaton (a *Kárpátok*
mögé). Mások: hogy
őket hurcolták el innen.

...

Fejben adják tovább:
tizenkét ifjúnak,
azok is mind tovább
tizenkettőnek,
azok is mind, azok
is mind...!

(„Kerek istenfája
szép tizenkét ága”)

...

Borókaág üregébe rejtik:
a rovott aranypálcát,
s idegennek
észrevétlen marad.

...

Katasztrófákba:
még az *Édda* özönvize
után is maradtak írott
aranyáblák.

...

Testvérnépekhez mentik:
aranyáblákon az *Arvisurát*,
vén Urál (?), füves Altaj (?)
odvaiba, másolatát
vászoncsíkokon,
katona fia-sámánok,
besorolt tudós-kapitányok,
hírszerzők, magukra
csavarják, egyszer majd
visszahozzák.

„...sós kútba...”

„...malom alá...”

„...kerék alá...”